

Giải pháp nâng cao hiệu quả học môn Tiếng Trung cho sinh viên Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Trịnh Thị Diệu Huyền

ThS. Học viện Báo chí & Tuyên truyền

Received: 15/9/2023; Accepted: 18/9/2023; Published: 22/9/2023

Abstract: Chinese has long been recognized as one of the most difficult languages to learn. Learning Chinese also can not be done overnight but takes time. However, in reality if you master some systematic learning and learning methods, learning Chinese is really not as difficult as you think; At the same time, there are always methods to help students learn Chinese in a fun and effective way. In the process of teaching Chinese, I realize it is necessary to foster students' love for language they learn, guide students to correctly interpret and apply Chinese, enrich the language, and develop their thinking. So that students can meet practical requirements as recognizing Chinese characters, knowing how to write Chinese characters, reading comprehension ability, and communication ability. In the process of teaching Chinese to students, a very important issue is how to enhance students' interest in learning, understanding learning methods, and foster different learning skills. As a Chinese language teacher at Academy of Journalism and Communication, in this article, I will give some methods to help my students get interested in the subject while quickly improving their Chinese proficiency.

Keywords: Chinese, learning, improving

1. Đặt vấn đề

Tiếng Trung là một trong những ngôn ngữ khó học nhất; không thể thực hiện trong một sớm một chiều mà cần có thời gian. Tuy nhiên, nếu người học nắm vững một số phương pháp học có hệ thống thì việc học tiếng Trung thực sự không khó khăn như mọi người vẫn nghĩ.

Để nâng cao trình độ tiếng Trung cho sinh viên (SV), cần bồi dưỡng cho SV tình yêu đối với ngôn ngữ mà mình học, hướng dẫn SV lí giải và vận dụng chính xác tiếng Trung, làm phong phú ngôn ngữ, phát triển tư duy để SV đáp ứng được các yêu cầu thực tế như nhận biết được mặt chữ Hán, biết viết chữ Hán, phát triển năng lực đọc hiểu, năng lực giao tiếp...

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp học tiếng Trung

2.1.1. Học một số từ vựng cơ bản

Khi học một ngôn ngữ, điều đầu tiên ta phải làm là ghi nhớ một số từ đơn giản và quan trọng và thực hành càng nhiều càng tốt. Mặc dù ngữ pháp và cấu trúc câu cũng rất quan trọng, nhưng nó không có ý nghĩa nhiều trước khi ta nắm vững một số vốn từ vựng nhất định; **có thể bắt đầu với từ đơn giản nhất, như:**

你好 = nǐ hǎo: xin chào

是 = shì: là

不是 = bú shì: không là

再见 = zài jiàn: tạm biệt

2.1.2. Tìm hiểu một số cụm từ cơ bản

Một khi SV đã nắm vững một số từ vựng, hãy cố gắng học các cụm từ và câu cơ bản, điều này giúp SV có thể trò chuyện hàng ngày. Có thể bắt đầu với cụm từ dưới đây

你好吗? = nǐ hǎo ma? Bạn khỏe không?

我很好 = wǒ hěn hǎo, Tôi rất khỏe.

谢谢 = xiè xiè, cảm ơn

不用谢 = bú yòng xiè, không cần cảm ơn

对不起 = duì bu qǐ, xin lỗi

2.1.3. Học các thanh điệu

Cũng như tiếng Việt có dấu, tiếng Trung cũng là một ngôn ngữ có thanh điệu, cùng một từ, nếu thanh điệu khác nhau thì có ý nghĩa sẽ khác nhau. Thanh điệu rất quan trọng nếu ta muốn nói tiếng Trung Quốc giống như người bản địa. Có bốn thanh điệu chính trong tiếng Trung: thanh 1, thanh 2, thanh 3, thanh 4.

Thanh một là một âm thanh tương đối cao, không có lên giọng hay xuống giọng. Lấy từ “mā” làm ví dụ, thanh một của nó được thể hiện trong văn bản là “mā”.

Thanh thứ hai là một giai điệu tăng lên. Âm thanh này bắt đầu rất thấp, sau đó dần dần tăng lên, giống như dấu sắc của tiếng Việt “bó”. Thanh thứ hai được thể hiện dưới dạng “má” trong văn bản.

Thanh thứ ba là một thanh có sự thay đổi. Âm thanh này bắt đầu ở mức trung bình sau đó đi xuống rồi lại đi lên. Thanh 3 giống dấu hỏi trong tiếng Việt.

Âm thứ ba được thể hiện dưới dạng “mã” trong văn bản.

Thanh thứ tư là một âm thanh rơi từ trên xuống. Âm thanh này bắt đầu ở mức cao nhất và sau đó giảm dần, giống như dấu nặng trong tiếng Việt. Thanh thứ tư được thể hiện bằng “mã” trong văn bản.

2.1.4 Học cách phát âm

Thông qua các đoạn hội thoại của người dân địa phương mà SV có thể dễ dàng tìm thấy trên các ứng dụng như youtube, có thể học cách phát âm chính xác và áp dụng những gì đã học được vào từ vựng cụ thể và thực hành.

Với các thanh điệu khác nhau, cùng một từ có thể tạo ra nghĩa khác nhau. Ví dụ, các thanh điệu 1 “mã” và 3 “mã” sẽ tạo thành các từ «mẹ» và «ngựa», có nghĩa hoàn toàn khác nhau.

Vì vậy, khi học từ, chỉ học cách phát âm là không đủ mà cần học đúng thanh điệu, nếu không SV rất dễ sử dụng từ sai ngữ cảnh, khiến người khác khó hiểu hoặc hiểu sai những gì muốn diễn đạt.

Cách tốt nhất để học cách phát âm là nói tiếng Trung với người dân địa phương, khi bạn phát âm chính xác, họ có thể khuyến khích, phát âm sai, họ cũng có thể giúp SV sửa chữa.

2.1.5 Học ngữ pháp và cấu trúc câu

Mọi người thường cho rằng tiếng Trung là một ngôn ngữ không có ngữ pháp. Trên thực tế, hệ thống ngữ pháp của tiếng Trung rất phức tạp, chỉ là rất khác so với tiếng Anh và các ngôn ngữ châu Âu khác.

Khi học tiếng Trung, SV có thể không phải ghi nhớ cách chia động từ theo các ngôi, các thời quá khứ, hiện tại, tương lai, quán từ “an”, “the”, “a” v.v., bởi vì khả năng phân tích của Trung Quốc làm cho những điều này đơn giản và trực quan. Về phần ngữ pháp, tiếng Trung khá giống với tiếng Việt. Tuy nhiên, so với tiếng Việt, ngữ pháp tiếng Trung cũng phức tạp hơn. Ví dụ: tiếng Trung có rất nhiều bổ ngữ: bổ ngữ trạng thái, bổ ngữ kết quả, bổ ngữ khả năng, bổ ngữ xu hướng, bổ ngữ thời lượng, bổ ngữ số lượng...

2.2. Học đọc và viết bằng tiếng Trung

2.2.1. Học cách phiên âm

Phiên âm là một hệ thống viết tiếng Trung, các chữ cái có nguồn gốc từ bảng chữ cái La Mã, không phải là một ký tự tiếng Trung.

Đối với người học tiếng Trung, phiên âm rất hữu ích, bởi vì ngay cả khi SV chưa bao giờ học các ký tự Trung Quốc truyền thống, họ có thể hoàn thành việc đọc và viết tiếng Trung Quốc với phiên âm. Có rất nhiều tài liệu học tiếng Trung với phiên âm.

Mặc dù phiên âm có nguồn gốc từ bảng chữ cái

La Mã, nhưng phát âm tiếng Hán không phải là điều dễ dàng. Vì vậy, khi học phiên âm, điều quan trọng là phải sử dụng hướng dẫn phát âm chính xác thông qua các phần ghi âm của người Trung Quốc.

2.2.2. Học cách đọc chữ Hán

SV Học viện Báo chí và Tuyên truyền bắt buộc phải học chữ Hán, chữ Hán khiến SV cảm thấy gần gũi hơn với văn hóa truyền thống Trung Quốc và còn để làm các bài kiểm tra.

Học cách đọc chữ Hán không phải là một công việc dễ dàng. Để có thể đọc các bài khóa, làm bài tập trong SGK mỗi SV trung bình cần phải biết khoảng 2.000 chữ Hán và đó chỉ là sự khởi đầu. Người ta nói rằng có hơn 50.000 chữ Hán. Tuy nhiên để học được nhiều chữ Hán như mong muốn, SV cần phải nỗ lực rất nhiều và cũng phải cần cả thời gian.

2.2.3. Học cách viết chữ Hán

Một khi SV đã học được cách đọc chữ Hán cũng cần phải biết viết chữ Hán. Viết chữ Hán là một KN phức tạp, đòi hỏi sự kiên nhẫn và một chút nghệ thuật.

Với những SV mới bắt đầu học tiếng Trung chắc chắn sẽ không biết phải viết như nào cho chuẩn nhất. Bởi vì chữ Hán là chữ tượng hình, cấu tạo từ rất nhiều nét phức tạp nên cần phải nắm được quy tắc, các bước viết thì mới có thể hiểu được cách viết và giúp ghi nhớ từ vựng lâu hơn. Để có thể tạo ra chữ Hán đẹp, có trật tự và viết đúng thứ tự các nét thì điều đầu tiên SV cần phải nắm được các nét cơ bản của chữ Hán.

Chữ Hán có 8 nét cơ bản gồm:

Nét chấm (丶): Một nét chấm kéo từ trên xuống.

Nét ngang (一): Nét thẳng ngang, nét bút kéo từ trái sang phải

Nét sổ (丨): Nét thẳng đứng, nét bút kéo từ trên xuống dưới.

Nét hất: Nét cong, hất chéo từ dưới lên, đi từ chiều trái sang phải.

Nét phẩy (丿): Là nét cong gần giống dấu phẩy, kéo chiều từ phải qua trái.

Nét móc: Là nét thẳng, kéo xuống từ trái qua phải.

Nét gập: Có một nét gập giữa nét.

Nét móc: Là nét móc lên ở cuối các nét khác.

Viết chữ Hán theo đúng quy tắc

Lúc mới nhìn vào chữ Hán, SV sẽ cảm thấy có nhiều nét chồng chéo ngang dọc, đè lên nhau rất rối mắt khiến SV không biết làm thế nào để viết chữ Hán đúng quy tắc. Bởi vậy, nếu học được quy tắc bút thuận chính là chìa khóa mở ra cánh cửa học viết chữ Hán đúng chuẩn và đẹp.

Như đã nói ở trên, trong tiếng Trung có 8 nét cơ bản cấu tạo thành từ chữ Hán. SV sử dụng những nét

này rồi viết theo quy tắc viết bút thuận để có thể tạo thành một chữ Hán.

7 quy tắc viết chữ Hán

- Ngang trước, sổ sau; Phải trước, mác sau; Trên trước, dưới sau; Trái trước, phải sau; Ngoài trước, trong sau; Giữa trước, hai bên sau; Viết xong mới đóng

Học 214 bộ thủ tiếng Trung & Cách viết

Bộ thủ chính là thành phần cấu tạo nên một chữ Hán hoàn chỉnh. Một từ tiếng Trung có thể được tạo thành bởi một hoặc nhiều bộ thủ khác nhau. Đó là lý do tại sao khi học viết tiếng Trung lại nên học các bộ thủ. Khi học viết từng bộ thủ, SV hãy cố gắng ghi nhớ tên gọi, ý nghĩa và cách viết bộ thủ. Như vậy, sau này khi gặp bất cứ từ vựng tiếng Trung nào chỉ cần nhìn vào là có thể đoán được ý nghĩa của từ đó thông qua bộ thủ cấu tạo. Sau đó SV hãy vận dụng quy tắc viết bút thuận rồi viết ra thành từng bộ thủ của từ là đã biết cách viết một chữ Hán.

Bí quyết để học viết tiếng Trung cho SV mới bắt đầu nhanh, nhớ lâu đó là nên học từ các bộ thủ chữ Hán. Nếu thấy học cả 214 bộ thủ khó quá thì hãy bắt đầu từ 50 bộ thủ thông dụng trước. Sau khi đã ghi nhớ được các bộ thủ thường dùng thì SV hãy học thêm nhiều bộ thủ mới nữa.

2.2.4. Đọc tiếng Trung

Muốn cải thiện khả năng đọc tiếng Trung, SV cần phải đọc ít nhất 15-20 phút mỗi ngày. Đầu tiên, có thể đọc một số bài đọc cho trẻ em (về cơ bản có phiên âm) để cải thiện trình độ đọc. Khi trình độ đọc được nâng cao SV có thể đọc một số báo Trung Quốc. Đây cũng là một cách rất tuyệt vời giúp SV tìm hiểu về văn hóa Trung Quốc và các sự kiện chính trị, văn hóa, xã hội hiện tại ở Trung Quốc.

2.2.5. Viết chữ Hán mỗi ngày

Để cải thiện khả năng viết chữ Hán, SV có thể viết một cái gì đó bằng tiếng Trung mỗi ngày, cho dù đó là phiên âm hay chữ Hán; có thể viết nhật ký bằng tiếng Trung mỗi ngày, cũng có thể viết về thời tiết, cảm nhận hàng ngày hoặc làm bất cứ điều gì SV muốn ghi lại. Hãy tìm một số người bạn nói tiếng Trung giỏi để giúp SV kiểm tra và sửa lỗi các bài viết của mình.

Một cách khác để thực hành khả năng viết tiếng Trung là làm một danh sách các chủ đề bằng tiếng Trung, chẳng hạn như danh sách các đồ vật cần mua sắm, danh sách các điểm vui chơi, giải trí, kế hoạch du lịch...

2.3. Đắm mình trong tiếng Trung

2.3.1. Thực hành nói chuyện với người Trung Quốc

Cách tốt nhất là nói tiếng Trung với người Trung Quốc để giúp SV chỉnh sửa phát âm, tạo cơ hội cho SV học được nhiều từ vựng, ngôn ngữ giao tiếp không

có trong sách.

2.3.2. Nghe bằng tiếng Trung

Nghe đài phát thanh Trung Quốc hoặc đĩa CD-ROM bằng tiếng Trung. Trong một chuyến đi dài, nghe đĩa CD hoặc radio tiếng Trung cũng là một lựa chọn tốt. Có thể nghe tiếng Trung trong khi tập thể dục hoặc làm việc nhà; hãy tận dụng mọi lúc, mọi nơi để nghe tiếng Trung.

2.3.3. Xem phim hoạt hình hoặc phim truyền hình
Xem phim hoạt hình hoặc phim truyền hình tiếng Trung cũng là một cách để học tiếng Trung, giúp SV tiếp xúc với phát âm và ngữ pháp tiếng Trung. Hãy thử xem phim hoạt hình hoặc video ngắn trên youtube. Lúc đầu có thể cần phải xem phụ đề tiếng Trung, sau đó cố gắng không dựa nhiều vào phụ đề để hiểu cuộc hội thoại trên phim.

2.3.4. Đừng ngại mắc lỗi

Trở ngại lớn nhất khi học ngoại ngữ là sợ mắc lỗi. Nếu SV muốn nói tiếng Trung trôi chảy hãy học cách vượt qua nỗi sợ hãi của mình. Hãy nhớ rằng tất cả mọi người đều mắc lỗi khi họ học một ngôn ngữ mới, vì vậy khi học tiếng Trung chắc chắn sẽ mắc lỗi, nhưng đó chỉ là một phần của quá trình học tập. Trong quá trình học tiếng Trung, mục tiêu của chúng ta không phải là sự hoàn hảo mà là sự tiến bộ. Vì vậy SV hãy dũng cảm tiến về phía trước và đừng lo lắng với những lỗi sai của mình; qua đó SV có thể học hỏi được nhiều để không ngừng nâng cao trình độ tiếng Trung.

3. Kết luận

Bồi dưỡng khả năng học Tiếng Trung cho sinh viên là một quá trình không đơn giản mà cần sự hợp tác lâu dài của giáo viên và sinh viên. Chính vì vậy, giáo viên cần phải áp dụng tổng hợp nhiều biện pháp, cần phải bỏ ra nhiều công sức, có như vậy mới thực hiện được mục tiêu giúp sinh viên học tốt tiếng Trung. Trên đây tôi đã chỉ ra một số phương pháp giúp nâng cao khả năng học tiếng Trung của sinh viên. Hi vọng thông qua bài báo này, sinh viên học ngoại ngữ nói chung và sinh viên học tiếng Trung của Học viện Báo chí và Tuyên truyền sẽ tìm được cho mình phương pháp học tiếng Trung hiệu quả để đạt kết quả tốt nhất.

Tài liệu tham khảo

1. Jinyibu tigao Yiyu cihui guifan yanjiu shuiping de jige jiben wenti (1999)
2. Chastain, K. (1988). *Developing second language skills, theory and practice. United States of America: Harcourt Brace Jovanovich, Inc.*
3. Mao Rui (2003). *Hanyu Tingli Sucheng – Tigao Pian, Order No. 15169, ISBN: 7561910614, Binding: Paperback, Publisher: BLCUP.*